

Představuje se Vám Kabinet pro životní prostředí.

Proč teprve teď, když existuje několik let ? Protože teprve nedávno nás vzala pod ochranná křídla Česká stavební společnost na stavební fakultě, když se nás vzdal Dům techniky.

O tom, co už dlouhodobě realizujeme, i to co je připravováno a mohlo by Vás zajímat, tentokrát informuje tým pracovníků FAST, patřící do České stavební společnosti. Přivítáme každý námět k naší činnosti, a to jak konstruktivní, tak i kritický.

Takže Vás tímto zveme k aktivní i pasivní účasti do našeho kabinetu pro životní prostředí.

Pro rok 1992, a sice 1. pololetí, máme program, který je především určený nejširší veřejnosti z Brna i celé jihomoravské oblasti (pro úplnost uvádíme i to, co už v Brně proběhlo, ale můžeme jiným kabinetům nabídnout do jejich programu):

- 11. února : "Modernizace bytového fondu" -

zcela nový výukový televizní pořad (režie Vl.Pantů-
ček, AVC VUT) s přednáškou týmu z VUT :
Doc. J. Kos, CSc. Ing.D. Wicherková, Ing.J.Fiala.

- 16.března : " Výchova k ekologickému inženýrství " - informace kolektivu řešitelů o projektu zařazeného do Státního programu péče o ŽP-FVŽP. Zabezpečují garanti všech fakult VUT pod vedením Doc.RNDr M.Cenka,CSc.

• 14.dubna : "Ekotoxikologie" - přednáška Prof.MVDr A.Piskače,DrSc z Vysoké školy veterinární, s ukázkami videopořadů. Určeno zejména technické veřejnosti, manipulující s toxickými látkami - jaký je jejich vliv zejména na zdraví.

- 12.května : "Řešení odpadů na Moravě" - aktuální téma zejména z hlediska řešení likvidace průmyslového, zvláštního a nebezpečného odpadu. Informace RNDr Glaserové, Ing.Z.Pospíchal, pří-

padně i zástupců podniků.

• 9.června : "Okrasné nádře" - přednáška
a diapořitivy Prof.Ing.J.Šálek,CSc, VUT FAST
Brno. Doplěno videopřadem Audiovizuálního
centra VUT Brno.

Akce 2.pololetí začnou v září. Kabinetní odpodledne jsou nyní již pravidelně v příjemném prostředí salónku Audiovizuálního centra v Brně, Květná ul. 34 (blízko výstaviště), vždy v úterý v 16 hodin. Máme zde k dispozici velkoplošné videopromítání, půjčujeme časopisy s ekologickou problematikou, knihy. Pro přednášející jsou k dispozici i inverzní filmy, které mohou využít ke své budoucí přednášce.

Inq. Eva Dýrová, za radu kabinetu ŽP

Setkání řešitelů projektů FVŽP Ekologická výchova na vysokých školách a v postgraduálním studiu

Město Brno již koncem loňského roku bylo místem setkání učitelů vysokých škol z celé republiky, a to na 1.celostátním semináři k ekologickému vzdělávání na VŠ. Vyměňovaly se tady zkušenosti s dobrým, ale i špatným přístupem k vysokoškolskému vzdělávání v této oblasti. Iniciátorem byla OS ekologické výchovy ČSŠZP. Součástí programu byla i informace zástupce Federálního výboru pro životní prostředí. Z padesáti přihlášených zájemců byly vybrány pouze čtyři programy, které započaly práci již na podzim r. 1991. Na základě předložených přípravných a hospodářských smluv (jen na rok 1991, a to několikrát přepracovávaných) bylo možné oficiálně práci zahájit. Fakticky však musela vybraná pracoviště mít o své činnosti jasno již nejméně půl roku.

Letos 20. února se opět sešli hlavní řešitelé všech vybraných projektů, aby jednak zhodnotili svou dosavadní práci, navázali vzájemné kontakty a především, aby se z úst zástupců FVŽP dozvěděli, že všechny dílčí zprávy za rok 1991 byly úspěšně opakovány a školy mohou tedy pokračovat ve své činnosti za podpory FVŽP i v roce 1992.

Kdo a co se vlastně řeší, to částečně napovídají názvy projektů :

- Vysoká škola veterinární, fakulta veterinární
hygieny a ekologie, Brno / garant Prof.RNDr.
St.Zíma, DrSc. /: Výchova odborníků pro ochranu
potravního řetězce a agrárního ekosystému;

- Vysoká škola zemědělská, Praha; Institut aplikované ekologie, Kostelec nad Černými lesy, / garant RNDr. E.Nováková, CSc. /: Aplikovaná ekologie pro správu obcí.

- Univerzita Komenského, Bratislava, prírodově-

decká fakulta / garant Doc.RNDr. J.Lysický, CSc. /:
Národné centrum environmentálnej výchovy .

- Vysoké učení technické, Brno / garant
Doc.RNDr. M.Cenek,CSc. /: Výchova k ekologické-
mu inženýrství :

Vlastním organizátorem setkání byla VŠ veterinární z Brna. Sešlo se nás na 25 řešitelů, vč. zástupců FVŽP MUDr. J.Mešika a Ing.T.Ledviny, kteří nás mj. informovali o požadavcích, které všechny projekty musí splňovat. Opět se zdůrazňují požadavky na jasně formulované výstupy, např.: syllaby pro nové ekologicky zaměřené výukové předměty, skripta, vydání diplomových prací, pořádání seminářů, vydávání sborníků, pomoc praxi, spolupráce s VŠ. Co se tedy v rámci uvedených čtyř projektů řeší ?

- BmĚnĚstĭ veterĭnĀrĭ se zamĚřujĭ v rĀmci novĚ fakulty na vŮuku, a to od vstupnĭch informacĭ o ŹP v 1.roĭnĭku, pokračovĀnĭ v 2. a 3. roĭnĭku ař po ůzce specializovanĚ pĚdmetŮ - povĭnnĚ, např. kontaminanty, ekologie krajiny a agrosystĚm, legĭslativata apod. PĚpĭravujĭ studenty na pĚrcĭ v terĚnu - stĚřetĭ zĀjĭmŮ produkce a ekologie. PĚpĭravenost ze stĚdnĭch řkol je zatĭm stĀle slabĀ.

- Kosteletci ekologové (detašované pracoviště VŠZ Praha) řeší v rámci programu D.1.3 projekt ve formě " kvalifikačních kursů ". Kursy jsou pořádány opakovaně pro pracovníky obecních úřadů, vždy soubory přednášek a seminářů, celkem 120 hodin ukončených závěrečnou písemnou prací. Tato práce je individuální, z oblasti jejich působení. Frekventanti obdrží potřebné písemné materiály. Závěrem každého kursu se provádí hodnocení z hledisek : a.) získání informací, b.) využitelnost

informací v praxi c) kvalita přednášejících.

- Bratislavští přírodovědci v rámci svého ENV-centra řeší změny učebních plánů, náplň PGS, mezioborové studium (např. s architektury a chemiky), jak působit na akademické funkcionáře k prosazování ekologicky výchovného studia. Zajímavostí je organizování každoročních setkání absolventů v počtu více než 150 lidí, kde se hodnotí kdo a jak se se svými ekologickými znalostmi uplatňuje v praxi.

- Brněnská technika, a to v nejkomplexnější sestavě - zastoupení garanty všech pěti fakult informovali ostatní o společné a přece rozdílné činnosti v rámci projektu. Cílem je prohloubit ekologické vědomí studentů - techniků, jednak prosazením alespoň základního povinného předmětu ŽP, nejlépe do II. až III. ročníku, dále pak uplatňováním více různých volitelných předmětů se zaměřením na ochranu životního prostředí. Ne na všech fakultách se již daří vytvářet specializovaná pracoviště ve formě kabinetů, ústavů nebo kateder, které by za organizaci ekologické výuky měly odpovídat. Všechna řešitelská pracoviště nabídla spolupráci v Technoparku.

Jedním z konkrétních výstupů tohoto projektu VUT je nabídka na zorganizování 2. celostátního semináře pro VŠ s názvem : "Mezioborové studium v ekologickém vzdělávání". Věříme, že bude vhodným motivačním úvodem k mezinárodní výstavě techniky pro tvorbu a ochranu životního prostředí ENVI Brno, probíhající v době od 20. do 23.10. 1992.

Za tým zpracovateľii projektu napsala Ing. Eva Dýřová,
garantka za ŽP, FAST

JE NA HRADE VEVEŘÍ POKLAD ?

21.3.92 se mohla akademická obec opevnit na hradě Veveří a nevracet se zpět do reality. Bohužel silně přelo.

Pěťsetšedesát let starý hrad mě překvapil svojí velikostí a nezříceností. Z dokončených sá-
načních prací budu jmenovat injektáž základů,
kotvení opěrného zdiva, stahovací pásy, torkrety
některých kleneb, statistické zajištění dolní pří-
jezdové komunikace, nové koruny hradebního
a opěrného zdiva.

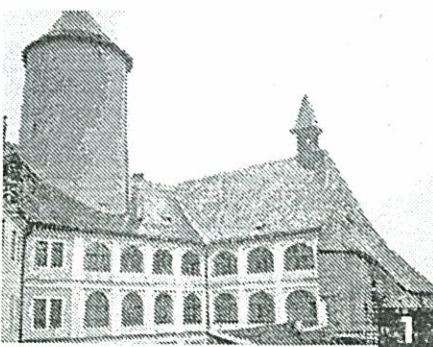
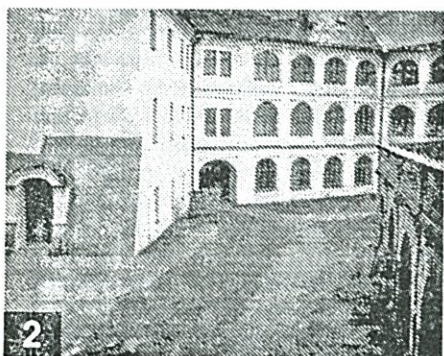
Důležité je, že hrad má vlastní kanalizaci na
dešť a splašky s vlastní čistírnou odpadních vod.
Střední část je navíc omítnuta, všude jsou nová,

přesně vyrobená dvojí okna a na věži bijí hodiny,
podle kterých poznáte, že se život na Veveří ne-
zastavil.

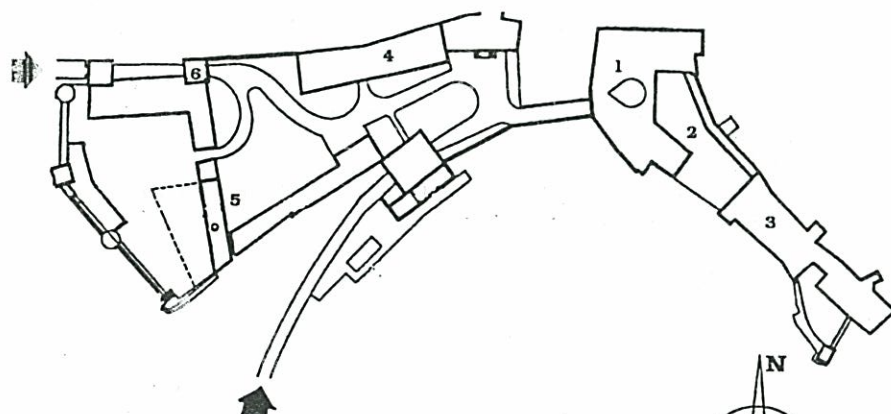
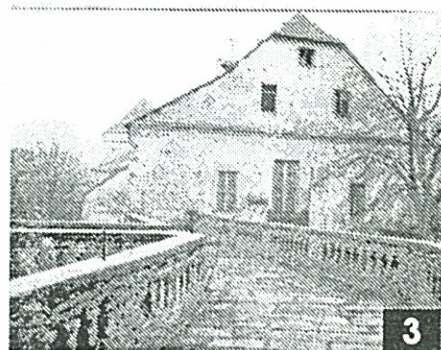
Vzpomeňte si, když jste naposledy kupovali
hrad, že u těch budov kde ještě nezačaly rekon-
strukce, vám jen pomalu dochází, kolik budou stát
například vnitřní rozvody elektřiny, vody, kanalizace,

i tak velkou investicí není vše zdaleka u konce.

Podle ekonomických rozvah se vložené peníze
vrátí v tom okamžiku, kdy se najdou sochy dvanácti
apoštolů z ryzího stříbra v životní velikosti, které
jsou někde na hradě dobře schovány. Roku 1039
dobyli kníže Břetislav polské Hvězdno a přivezl
odtud domů ostatky sv. Vojtěcha a zmíněné sochy.

kolik čtverečních metrů je ještě potřeba omítnout.
Nemluvě o vybavení komnat a o udržování trav,
zahrad a parků. V tomto je hrad Veveří znevý-
hodněn, protože hlavní záchrana před zřícením má
již za sebou, ale uvnitř zničenou omítku, parkety,
stropy a koupelny. A každému hned dojde, že už

Plán hradu Veveří

Od roku 1039 do 1306 byly ukryty v klášteře Porta
coeli u Tišnova, při převozu do Olomouce byly ulou-
peny templáři a odvezeny na hrad Veveří. Stříbrní
apoštolové byli ukryti v podzemí hradu, v místnosti,
o jejímž vchodu vědělo jen málo hodnostářů řádu
templářských rytířů. Současně zde prý také zazdili
12 jeptíšek, které vozy doprovázely. To co všichni
považovali za pohádku potvrdil až silný vítr, který
jednoho dne v roce 1710, za hraběte Sinzendorfa
srazil k zemi plechového kohouta z věže. Byla
v něm ukryta zpráva, že kam směřuje 21. prosince
ráno stín kohoutova ocasu, tam je ukryt stříbrný
poklad.

Kdo chce věřit může, ale nemusí.

Kastelán mi povídal, že už tam bylo hodně lidí
s proutky a kyvadélky a že jsou to asi podvodníci.
Snad z výjimkou toho posledního, který přesně
označil prostor pod kterým asi vede tajná chodba.
Je fakt, že v jedné části našli archeologové pod
zemí zavalený a zasypaný vchod a zatím nevědí
kde má výústění. Poslední senzibil ho určil někde v
místech kde dnes stojí kostelík Panny Marie, ten je
však od hradu poměrně vzdálen.

Kdo nevěří ať tam běží.

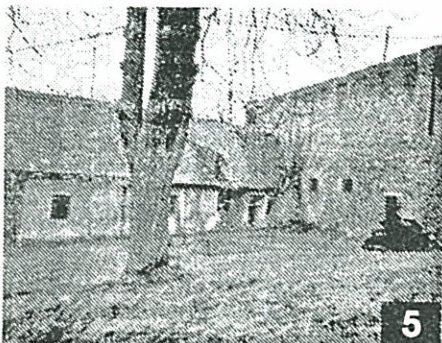
Trochu dějepis : Zalesněná oblast brněnské
vrchoviny, v níž je situován hrad Veveří, byla starou

zeměpanskou državou, sloužící brněnským
úředním knížatům a markrabím k lovecké
a rekreační činnosti.

Veverský purkrabí je doložen na Veleři od r. 1222, čímž je bezpečně prokázán vznik kamenného hradu, který nahradil dožívající dvorec u kostelíka, a převzal jeho funkci. Ve 2. třetině 13. století přibyla k dosavadní lovecko-rekreační funkci hradu i úloha správního centra.

Požadavek královské reprezentace vzápětí vedl k výstavbě monumentálního paláce s připojenou hradní kaplí, po vzoru jiných velkých královských hradů.

Jak plyne i z písemných pramenů 14. stol., povzniesla výše uvedená přestavba hrad Veveří mezi přední zemské pevnosti. Po jeho vyplacení ze zástavy r. 1334 připadl r. 1348 bratru Karla IV. Janu Jindřichovi, který zde jako moravský markrabě častěji pobýval. Roku 1428 a 1432 se hrad ubránil dobývání husitů.

V roce 1510 přešel hrad Veverí ze zeměpanské držby do dědičného majetku Zikmunda z Ludanic, za nichž nabylo veverské panství značného rozsahu. Pak jej koupil Jan z Perštejna, po něm páni z Lipé, páni z Boskovic, Znáta z Lomnice na Říčanech a v roce 1591 Tas Meziříčský z Lomnice. Za doby tohoto rychlého střídání majitelů přibýlo na opysí nově křídlo, přistavěné k románské věži. Počátkem 17. století vzniklo renesanční křídlo při jižní hradbě vnitřního hradu, dochované v jádru dnešní

zámecké budovy.

Větší stavební činnost vyvinuli na hradě Teuffenbachové, kteří jej koupili roku 1609. Vtiskli objektu v podstatě dnešní tvářnost jednak přestavbou předhradí, jednak stavbou nového raně barokního zámku ve vnitřním hradě ve druhé polovině 17. století.

Od roku 1670 připadlo veverské panství Collatům, a protože jediný žijící dědic na hradě Leopolda Collato zemřel už roku 1706 bez potomků, přišli na řadu dědicové Jan Weikart a Michal Václav ze Sinzendorfu. Sinzendorfové upraveni prostory nového zámku a opatřili je bohatou barokní freskovou výmalbou.

Páni ze Sinzendorfu, s nimiž je spjata romantická historie o hledání veverských pokladů, prodali panství roku 1806 Vilémovi, svobodnému pánu z Mundy, čímž původně zeměpanský, později šlechtický hrad trvale přechází do rukou brněnské peněžní a průmyslové plutokracie. V roce 1830 koupil panství s hradem syn švédského krále Gustava IV. Adolfa, (zbaveného trůnu) princ Gustav z Wasy, který dal pořídit stavební plány na rozsáhlou přestavbu vlastního hradu a pro zřízení rodinné hrobky v areálu kaple M.Boží před hradem. Řada z těchto plánů byla nedávno objevena ve stokholmském královském archivu. K realizaci projektu, příznačných romanticko-novogotických pojetím, však nedošlo.

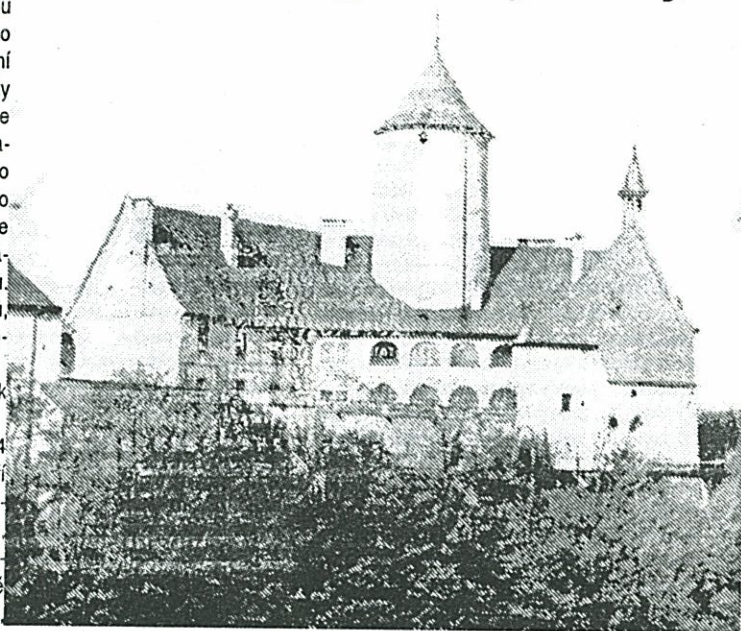
V roce 1844 koupil hrad Veverí Jiří Šimon, svobodný pán ze Siny, který zemřel a za-
nechal po sobě
ohromné jmění.
odhadované na 60

000 000 zł. Veverí zdědila jeho vnučka Helena Sinová, proslulá mamostratnice, provdaná za knížete Ypsilatiho. Po pádu císaře Napoleona III. vzniklo v jejím okolí na Veverí středisko intrik proti Francouzské republice.

Roku 1881 prodala kněžna Ypsilati Veverčí baronu Mořici Hirschovi-Berenthovi. Po něm zdědila panství od roku 1896 vdova Klára a po ní Mořic Arnold baron De Forest - Bischofsheim. V roce 1908 na pozvání barona De Forest navštívil hrad Veverčí sir Winston Churchill, který zde byl na svaatební cestě se svou manželkou Clementine. V roce 1925 získal veverské panství československý stát, a posléze zde bylo zřízeno lesnické učiliště s internátem.

V roce 1972 byl hrad předán do operativní správy Vysokého učení technického v Brně.

Areál hradu Veverí s předhradím a blízkým kostelíkem P.Marie je evidován ve Státním seznamu nemovitých kulturních památek jako památka první kategorie.

- zachovat dostupnost studia všem společenským vrstvám.

Jednoznačným závěrem vyplývajícím ze studia těchto materiálů byla dvojitupňovosť architektonického školství, i když se tato dvojitupňovosť v jednotlivých západných zemích do jisté miery líši. Stejně charakteristické je zapojenie praxe do celého kvalifikačného procesu. Bez ohľadu na to, že v niektorých zemích je postavenie praxe v študijných programoch voľné (SNR, Švajčarsko) a v iných zela pevné (V. Británie), je jej absolvovanie povinné. Preto se také brnenské fakulta architektúry rozhodla oddeliť oba stupne štúdia roční praxí. Toto rozhodnutie samozrejme nepôjde bezkonfliktné, neboť že dochádza k minimálne ročným posunu získaní plné kvalifikácie se všemi sociálnymi dôsledky. Preto však prevládá názor, že záporná vzbau

Co se týče náplně, byl u předmětů teoretické-

Nový model studia na fakultě architektury vstupuje do svého druhého ročníku. Do jaké míry je úspěšný bude možno posoudit až za několik let. Avšak průběžné srovnání se zahraničí i s domácími sesterskými fakultami snad opravňuje k naději, že jsme se nedopustili větších chyb a směřujeme k uznání evropskou odbornou komunitou.

A black and white line drawing of a dense, stylized cityscape. The buildings are tall and rectangular, with many windows and doors. The perspective is from a high angle, looking down into the city. The drawing is done in a simple, sketchy style with bold lines.

Ing. Daniel Kába
předseda správní rady nadace

Předkládáme povídky dvou mladých autorů

Musím počkat na vítr ...

" Musím počkat na vítr, protože bez větru se nedá podnikat vůbec nic " řekl.

A čekal.

Chodili za ním lidi a radili mu : " Nech toho ! ".

A spousty jiných nesmyslů a nápadů mu radili.

A to všechno proto, aby přestal čekat na ten vítr.

Ale on čekal.

A nezdálo se mu, že by to byl moc velkej nesmysl.

Sám tomu říkal - "Čekání na smysl života".

A znělo to hloupě.

Nad tím se ale nikdo nepozastavoval.

Všichni měli svůj smysl života.

Jenže nikdo vítr.

A tak ho zavřeli.

Musel pracovat.

Pracoval v lomu, kde tahal velký kameny, které ho měly držet při zemi. A zdálo se, jako by něco jako vítr už vůbec neexistovalo.

Jako by už neexistovalo vůbec nic, co by mohlo hnout světem.

A pak to přišlo.

" Toto je ten vítr, toto je ten správný vítr ! " zařval.

Roztáhl ruce a odletěl.

Autorita

Odoral pět metrů.

Podíval se, podíval se!

Opravdová autorita se tam válí, jen tak, ničí.

Padla mu jak ulitá, jako na míru.

Odešel.

Odešel, ale ještě před tím půdu poctivě zaoral.

Pak vykročil a všichni už to věděli.

A čekali činy, čekali činy !

Všichni od něj.

Čtěl pryč, pryč! Rozběhl se.

A oni mysleli, že to je ono, že to je zachráně.

Honil ho. Pořád za ním.

Nevěděl, kam by ji odhodil, díra byla zaoraná.

Kudy kam ? Kudy kam ?

Přeletěl dvě města.

A oni ?

Pořád za ním. Nemohl, a měl toho dost.

Pak tam byl útes a moře.

Neváhal, skočil, utopil se.

A oni ?

Pořád za ním.

Všichni !

Nová služba na fakultě strojní VUT Brno

Nejlevnější kopie v ČSFR
V jakémkoliv množství
Nepřetržitý provoz
Časová úspora

XEROX COPY CENTRUM

katedry Částí a mechanismů strojů

Samoobslužná kopírka na magnetickou kartu

Prodej magnetických karet za hotové i na objednávku pro studenty i zaměstnance na katedře Částí a mechanismů strojů, blok A4, 5. patro, dveře č. 514, pí. Župková, tel. 3321

K dispozici jsou karty

s nominální hodnotou 1000 bodů cena 100,- Kčs

s nominální hodnotou 2750 bodů cena 250,- Kčs

Za formát A4 se odečítá 10 bodů. Za formát A3 se odečítá 15 bodů.

Kopírka je umístěná u telefonních automatů v budově A1.

Autorizované školicí středisko

na Vysokém učení technickém v Brně ve spolupráci s CAD Centrem Brno zahajuje V. ročník odborných kursů a školení pro uživatele počítačů.

Kurzy se konají v novém areálu strojní fakulty Vysokého učení technického v Brně za vedení odborných lektorů z profesionálních pracovišť.

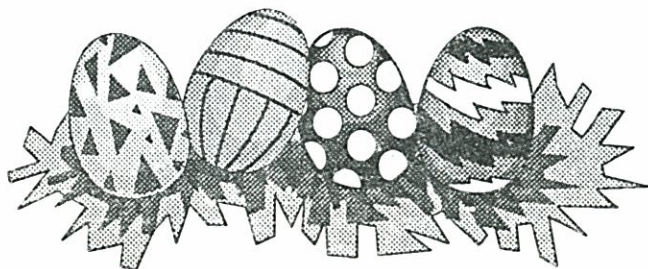
Mezi základní rysy kursů patří :

- speciální učebna vybavená počítači PC 486 a 386 v síti Novell
- CAD grafická pracoviště
- jeden účastník na jednom počítači
- intenzivní výuka v kurzech trvajících max. 3 dny
- malý počet posluchačů v jednom kurzu
- ke každému kurzu je k dispozici odborná literatura
- zajišťujeme ubytování a stravování
- v ceně kurzu je káva
- individuální konzultace s dealery a distributory HW a SW
- pořádáme kurzy i na pracovišti zákazníka
- jednodenní a dvoudenní kurzy i o víkendech

Těšíme se na vaši účast.

Bližší informace CAD Centrum VUT - Fakulta strojní, Technická 2, 616 69 Brno, budova A4, dveře č.514, tel: 714 3321, fax : 714 3322

Přejeme Vám příjemné prožití velikonočních svátků

redakce

Číslo připravil: Jaromír Klanica
Fotografoval: Přemysl Janíček
Vyděl: ing. Radek Pokorný
Vytisklo: Nakladatelství VUT